

REDACTIA
Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL
Anul Austro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Abonamentele de Duminică pe
an fl. 2.—

Abonamentele în România și străinătate:
pe an 40 franci.

Abonamentele nu se inapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:
de 1 și 2 garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Situația guvernului

Pentru a se putea continua viața mecanică a statului de la 1 Ianuarie 1899 încolo, ar trebui să fie votată o dietă, în decursul celor 10 zile, și să mai stau la dispoziție, ca stricte minimum, două legi: *provisoriul bugetar* (indemnity, de 4 luni) și *provisoriul sau prelungirea pactului economic cu Austria*. De oare-ce însă când cu obstrucția nu există nici speranță nici măcar în această privință, Tisza cel bătrân a născocit cel mai rău proiect de lege pe cale parlamentară, mai bine zis: extra-parlamentară și de practicat pe cale constituțională. Sau cum ei între ei au botezat reciproc pornirile lor: *oposiția face revoluție* contra constituției, ear' ceata *Tisza-Bánffy-Gajdó* face *conjuratie* în contra constituției. Așa e firea lor: de când s'au sălășuit printre popoarele pacifice, mereu fac *revoluții* și *conspirații*, în țară și în afară din țară. Acum în era modernă, înscenează *revoluție* și *conspirație* în contra propriei lor constituțiuni, răsboindu-se unii cu alții.

Care va învinge și care va fi înfrântă din cele două tabere?

Eată întrebarea de căpetenie, — de care le sunt frământați creierii. Eată punctum saliens, rostul situației actuale specifice maghiare, ear' în sensul largit al celei din Ungaria în general.

Guvernul, chiar dacă ar reuși oarecum a duce trebile statului de la 1 Ianuarie în sensul *lex-Tisza-iste* — votate ori nevotate, nu a făcut ceva mare treabă; ba nici chiar dacă l'ar ajutat norocul și ar stoarce cumva în Dieta provisorile de buget, de pact, de legea recruților, — cele mai indispensabile; căci prin aceasta ar câștiga numai un restimp de câteva luni, în care desigur patimile și înverșunarea revoluției, ba și chiar a conspirației s'ar potența.

Șansele ambelor tabere de biruință și de înfrângere sunt cam următoarele:

Din semnele, informațiunile și scrierile ziarelor, fie guvernamentale, ori opoziționale, din Budapesta și Viena, reiese, că Coroana spriginește hotărârea pe Bánffy, nevoind din punctul său de privire, a face să învingă revoluția, din care s'a născut conspirația.

Partidul, adică cei ce au iscălit proiectul lui Tisza, au tot cuvântul și tot interesul, material și moral, a ține morții la stăpânul lor, mai ales fiind-că acolo sunt și stâlpii Jidani ai regimului. Insfrșit, afară, în țară în mijlocul nației, domnește par'că apatie deplină față cu frământările din centru, astfel încât din partea asta guvernul n'are a se teme de vre-o mișcare hotărâtoare.

Șansele opoziției au baza lor de căpetenie și cea mai puternică, lucru firesc, în dorul de luptă contra corupției și volniciei.

Al doilea imbold înflăcător „ideal-

nic“ al pornirii revoluției contra conspirației este „apărarea constituției de perire“. Dacă n'ar fi pătate aceste două imbolduri cu șovinismul de rasă, am crede și noi în sinceritatea lor, astfel însă nu ne inspiră nici o încredere.

Cât despre celelalte indemnuri de răsboire, mai reale și practice, nici nu e nevoie să amintim mai pe larg având toate în vedere ajungerea la putere și la buget, fie singure ori în vre-o coaliție oare-care.

Să vedem mai bine cum să pronunțăm în cauza aceasta unul dintre disidenți, contele *Andrássy Gyula*, fiul fostului cancelar. El adică a adresat alegătorilor sei o scrisoare justificatoare, pentru a-și explica eșirea din partid și expune cu acest prilej situația critică de astăzi. Incepe astfel:

„În parlament domnește o stare revoluționară. Minoritatea voește să triumfeze prin putere brutală“.

Și prevede mai departe o „luptă pe moarte și viață“.

El condamnă atât opoziția pentru modul ei de luptă, cât și pe Tisza-Bánffy pentru chipul, cum voese să frângă opoziția. Precum stau lucrurile astăzi dezvoltate, ține că „ocărmuirea țării afară din lege e inevitabilă“. Dar admitând că va reuși guvernul a merge astfel înainte, *Andrássy* se întreabă: „Ceea ce însă va fi făcut pe cale nelegală, oare va avea putere obligatoare?“

„O contra-revoluție — zice — poate fi dusă cu succes numai prin mijloacele absolutismului“. . . ba „sunt împrejurări, care impun ca datorința încălcarea volnică a dreptului“.

Guvernul zice, ar putea să încerce norocul cu clotura, pentru a frânge obstrucția, dar: va fi oare guvernul în stare aplicând în mod drept actualul regulamentul al dietei, peste tot a introduce clotura; și nu va ajunge oare în situația de a face chiar în parlament o lovitură de stat?“

Discutând mai departe șansele, contele *Andrássy*, cătră sfrșit ajunge la următoarea convingere:

„Îndreptarea relelor stări se va dovedi ca imposibilă atât prin clotură, cât și chiar prin noui alegeri. Această convingere m'a silit a o rupe cu toți aceia, cu cari am conlucrat până acum și cari, durere, voese să curețe boala parlamentarismului cu aceleasi mijloace, cu care au dezvoltat-o tare... Au început a face politică falsă prin mijloace greșite“.

Pentru a pune capăt răsboierii și în primul rind a face posibilă peste tot continuarea vieții statului, autorul scrisoarei ține de neîncungiurat crearea unuia din aceste două precedente: ori guvernul frânge opoziția prin guvernare și mijloacele mai mult ori mai puțin absolutistice; ori învinge opoziția, minoritatea revoluționară, culcând pe Bánffy și majoritatea lui. Ambele precedente-s rele, periculoase, dar' acest din urmă îl consideră de mai puțin primejdios: de aceea propune, că „*Bánffy* trebuie delaturat“.

CRITON.

III.

Care le este păcatul ?

Socrate.

Ce vor zice legile? „Socrate nu ne-am iușeles noi oare, că tu ai să te supui judecării republicei?“ Ear dacă noi am fi surprinși de această apostrofă, ele ne vor zice poate: „Nu fi surprins, Socrate; ci să-ne răspuns, căci tu ai obiceiul de a lămurii lucrurile prin întrebări și răspunsuri. Ia spune mă rog, ce cuvinte ai de a te plânge contra republicei și contra noastră. Incât faci toate opintirile spre a ne desființa? și apoi nu nouă ne dătești tu viața ta? Nu-i așa, că mulțumită nouă tatăl tău a luat în căsătorie pe ceea-ce te-a născut? Ce găsești tu de reprob în legea pe care am croit-o noi asupra căsătoriei?“ Nimic fără îndoială, îi voi răspunde eu. Și legea privitoare la nutirea și creșterea copiilor, după care ai fost crescut și tu, nu îți par ție a-i fi prescris tatălui tău destul de bine, cum are să te crească în toate bunele deprinderi trupesti și sufletești? Foarte bine, voi răspunde eu. — „Fiind astfel, după ce tu te-ai născut, ai fost nutrit și ai crescut mulțumită nouă, te încumești tu a susține, că nu ești copilul și servitorul nostru tot atât de mult ca al părinților tăi? Și dacă e astfel, te socotești tu având aceleasi drepturi ca noi, încât să-ți fie permis a ne respăli toate relele ce voim a te face să suferi? Dreptul, pe care nu poți să-l ai față cu un tată ori față cu un stăpân, de a-i respăli rîul cu rău, nedreptatea cu nedreptate, lovitură cu lovitură, crezi tu că-i ai față cu patria ta și față cu legile ei? Și dacă noi am face încercarea de a te perde crezând că aceasta e bine, tu ai vol să ne împedeci și să desființezi legile și patria ta? Ai numi-o dreptate aceasta tu, care ții a fi socotit om al virtuții? Te iartă înțelepciunea ta să treci cu vederea, că patria e vrednică de mai mult respect și de mai multă venerațiune în fața zeilor și în fața oamenilor decât un tată, o mamă și decât toate rudele împreună? că trebuie să onorăm patria, să fim îngăduitori față cu ea și să o crutăm mai mult decât pe un tată, când ea e iurată? că trebuie ori s'o domolim prin persvasiune, ori să ne supunem la poruncile ei și să suferim fără de murmur tot ceea-ce ea ne va ordona? Dacă ea voește, ca să fi bătut cu vergele ori pus în lanțuri, dacă vrea să te duci la răsboiu și să-ți verși acolo sângele, trebuie să te duci fără de șovăire, căci asta ți-e datoria; și n'are omul nici să refuze supunerea, nici să se deie înderēt, nici să-și părăsească postul, ci în armată, în fața judecătorilor, pretutindeni trebuie să ne supunem poruncilor patriei, ori să usăm de persvasiunea, care ne este permisă; căci dacă e păcat să violentăm pe tatăl nostru ori pe mama noastră, e încă mai mare păcat să siluim patria noastră“. — Ce vom răspunde noi la aceste, Critone? Vom recunoaște noi că e adevărat ceea-ce zic legile?

Criton.

(răspunde evasiv).

Tot astfel am făcut și noi, când amicii nostri stăteau la îndoială, dacă trebuie ori nu să strice rostul statului ungar călcându-i legile?

Nu, căci lor statul ungar nu le era patrie, tot ca Atena lui Solon, și noi nu ne aflăm în statul ungar, ci afară de el.

Socrate urmează:

„Tu vezi, prin urmare, Socrate, vor urma, poate legile, că dacă noi avem dreptate, ceea ce tu întreprinzi contra noastră e o nedreptate. Noi am făcut să te naști, noi te-am nutrit, noi te-am crescut, noi ți-am făcut, în sfrșit, întocmai ca altor cetățeni, tot binele, de care am fost capabile. Am făcut de aliminteri de știre, că ori-și-care

om singuratic are voie de a-și da seamă despre legile și despre obiceiurile republicei, și să se retragă cu toată averea lui unde-i va plăce, dacă nu e mulțumit cu ele; și dacă e între voi vre-unul, care nu se poate deprinde cu felul nostru de a fi, nu are de cât să se mute în vre-o colonie ori să se ducă să se așeze ori-și-unde aiurea; nu e între noi nimeni care îl oprește; el poate să se ducă cu toată averea lui și să se stabilească unde-i va părē mai bine. Dar' în același timp cel ce rămâne și după-ce și-a dat bine seamă ce fel se administrează justiția la noi și cum se menține ordinea polițială în republică, noi zicem că este dator a face tot ceea ce zicem noi; ear' dacă refuză supunerea, noi susținem, că el e în trei deosebite chipuri nedrept: nedrept pentru-că nu ascultă de cei ce l-au născut, nedrept pentru că el calcă în picioare ceea ce l'a nutrit și nedrept pentru că după ce a luat angajamentul de a se supune își calcă credința juruită și nu-și dă silința de a ne în-dupleca, când i-se face vre-o nedreptate“.

Eată păcatul, pe care trebuiau să-l ispășească amicii nostri osândiți de curtea cu jurați din Cluj.

Ei nu și-au făcut datoria de a-și da silința să înduplece pe cei ce voiau să le facă nedreptate.

Trăind în regatul ungar ei trebuiau să-și deie bine seamă despre legile și obiceiurile statului ungar, despre deprinderile celor ce aplică legile și despre felul maghiarilor de a menține ordinea publică în țările stăpânite de dēnsii.

Ani de zile de-a rândul noi am susținut în fața lumii, că nu e dreptate în statul ungar, că legile nu se respectează, că dreptățile sunt volnicii și că judecătorii nu sunt todeleana, în toate împrejurările și față cu ție cei puși în fața lor de o potrivă drepti. Ani de zile noi am susținut, că îndeosebi curtea cu jurați din Cluj nu e nici decum o judecătoreie, ci o creațiune menită a ne nedreptăți pe noi. Chiar memoriul, pentru care acușaii erau chemați în fața acestei curți, era o adunare de dovezi pentru susținerea adevărului, că nu e dreptate în statul ungar.

Dacă așa este, atunci de ce s'au prezentat acușaii în fața curții cu jurați din Cluj?

Credeau ei, că vor fi achitați, că vor putea să înduplece pe cei ce constituiau curtea, ca să nu facă nedreptatea?

Nu, aceasta nu puteau s'o creadă, căci, dacă o credeau aceasta, erau niște minci-noși, când spuneau în memorand, că nu e dreptate în statul ungar... Spun și ei că n'o credeau.

M'am prezentat și eu nu odată în fața juraților, tot nevinovat ca dēnsii. Când m'am prezentat la Sibiu, unde jurații erau europeni ca mine, eram sigur, că am să fiu achitat. Când m'am prezentat însă la Cluj, unde jurații erau parte asiati, parte asiati-sași, mi-am făcut toate pregătirile pentru temniță și am plecat cu Platon în busunar. Știam că nu voi pute să-i înduplec pe cei ce voiau să mi facă nedreptate, dar' mi expuneam, pentru-ca lumea toată să se încredințeze, că din convingere vorbim și adevărul grăim, când zicem, că nu e dreptate în statul ungar și că maghiarii sunt înaccessibili pentru dreptate și adevăr. De aceea am fost pe cât se poate de dulce. I-am încredințat pe jurați, că îmi voi da silința de a-i îndupleca să nu-mi facă nedreptate, am renunțat chiar la dreptul de a mă apăra în limba mea și le-am grăit în „ékes magyar nyelv“.

Tot acesta a fost și gândul, cu care s'au prezentat ceialalți, care au suferit, pentru-ca lumea să se convingă de adevăr. De aceea sunt ei „martiri“ în înțelesul cel bun al cuvântului, căci au suferit mărturisind pentru adevăr. — N'a fost nici unul naiv păcălit, care s'a dus crezând că o să scape și a căzut în cursă: nu puteau să fie nici fruntașii Românilor.

Ei cu toate aceste nu s'au prezentat ca să mărturisească pentru adevăr, căci atunci, când ei au fost chemați în fața curții cu jurați, lumea era convinsă și „*martiriul*“ era de prisos.

De ce dar' s'au prezentat? De ce? Rog pe cititorii mei să-și reamintească cele desfășurate până aici, fiind-că am să le spun un lucru, care le dă cheia pentru înțelegerea deplină a lucrurilor.

Fiind convinși, că jurații din Cluj sunt gata să facă nedreptatea, amicii noștri acușaj își închipuiau, că guvernul ungar va fi nevoit să-și împedecă de a o face.

Li-s'au umplut de aici din România capetele cu fel de fel de idei escentrice, în cât își închipuiau, că România toată se va pune în picioare, că Europa întreagă se va indigna, că guvernul României se va pune la mijloc, că Regele Carol I. va interveni și toți împărații vor sări, ca să-și oprească pe maghiari de a face monstruoasă nedreptate.

Noi, care trăim aici, cunoaștem lucrurile și oamenii și eram și altfel deprinși a calcula cu factori reali și siguri, trebuia să ne dăm silința de a-și pune pe un teren mai practic și am și făcut-o aceasta.

Ștind că în impregiurările date nimeni nu-i va pute opri pe maghiari de a face nedreptatea, care va trebui să mărească amărăciunea și altfel destul de adâncă a Românilor, noi am stăruit, ca amicii noștri să facă și ei, cum făcuserăm noi, ceea ce Platon le recomandă celor ce nu sunt mulțumiți cu legile și cu obiceiurile patriei lor. Îndesebi ei, care nu puteau să zică, ca Socrate, că legile statului ungar le-a făcut și lor, ca celorlalți cetățeni, tot binele de care sunt capabile, nici că ar fi putut să facă altceva ca oameni rezonabili. După ce se retraseră din viața publică a statului ungar, după ce declaraseră, că nu mai e loc pentru dășii în cadrul constituției ungare și că numai de nevoie se supun legilor croite fără de conlucerea lor, ei nu erau și nici că se socoteau cetățeni în înțelesul platonice al statului ungar. Una era pentru dășii, dacă sunt pe teritoriul acestui stat ori afară de acest teritor, căci așa ori așa, ei tot nu erau în statul ungar.

Aflându-se însă pe teritoriul statului ungar, ei stăteau sub puterea guvernului ungar, care nu poate să fie înduplecat prin argumente logice, ori juridice, și nu puteau împedeca nedreptatea, eară venind aici, erau oameni liberi și prin legăturile, pe care le aveau aici și în statul ungar deveneau o putere, pe care nici chiar maghiarii nu o pot nesocoti.

Noi am spus, că statul ungar poate să susțină procesul Memorandului, și că de monstruos ar fi el, și urma a dovedit, că bine am judecat lucrurile. Ne temeam însă, că noi nu vom pute susporta urmările aceluși proces, și că odată a dovedit, că temerea noastră era întemeiată.

Dacă acușajii veneau aici mai înainte de a se fi pertractat procesul, ei nu puteau să fie judecați, nici osândiți, nici pedepsiți. Așa și numai așa făceau ceea ce le sta prin putință, ca să împedecă nedreptatea.

În același timp statul ungar, care putea să susțină procesul monstruos, n'ar fi putut să susțină o emigrație română bine organizată. Numai lucrând din afară de statul ungar noi am fi putut să înduplecăm pe guvernul ungar să retragă acușaj și să facă tot ceea ce se convenia, pentru ca să ne putem întoarce nesupărați

de nimeni și ca hui prietini ai foștilor noștri prigonitori în țeara noastră. Așa ceva se concordă cu marile interese ale Europei și dacă astfel am fi voit să facem, poate că ar fi sărit pe ici pe colo câte un împărat, ca să ne ajute.

Silințele noastre au ramas însă zadarnice și amicii noștri s'au prezentat în fața curții cu jurați din Cluj și s'au apărât timp de aproape două săptămâni. Abia acum au început să-și vie în fire, să se încredințeze, că n'are nimeni să-i scape, și că aspru au să fie pedepsiți. Au făcut deci la loc nepotrivit și prea târziu ceea ce ar fi trebuit să facă de aici din București și mai înainte de a se fi sorocit procesul: au citit o foarte frumoasă declarațiune, în care resping competența curții cu jurați din Cluj.

Nu se poate nimic mai adevărat decât ceea ce se zice în această declarațiune, dar' o asemenea declarațiune nu pot să facă de cât oameni, cari nu se prezintă în fața judecătorilor. Cei ce se prezintă și se apără timp de două săptămâni își calcă credința jurată, dacă nu se supun judecării.

Păcatul de a se fi prezentat în fața curții cu jurați din Cluj îl ispășesc cei osândiți în procesul Memorandului.

Ei pot să zică, că nu sunt mulțumiți cu legile statului ungar și cu obiceiurile lui, că lor statul ungar nu li-e muma, ei ciomă și că nu se pot deprinde cu felul de a fi al maghiarilor, pot să repete în fiecare zi, că viața e nesuferită în statul ungar, dar' ori-și-cine le poate cita pe Platon, care zice, că cel ce rămâne, se mulțumește și se împacă, ear' cel ce se prezintă în fața judecătorilor, în angajamentul de a și suferi pedeapsa.

Ioan Slavici.

DIN ROMANIA

Conservatorii se abțin.

La alegerea col. I de comună, în capitală conservatorii au decis să se abțină.

Ateneul român.

Duminecă seara s'a ținut o frumoasă conferință de către dl Ionescu-Gion. Conferința a tratat despre „Frumosele arte la București până la anul 1800“.

Delegația rusească.

A sosit în Capitală o delegație de ofițeri ruși, reprezentând regimentul rusesc al cărui comandant de onoare este M. S. Regelu.

Delegația de ofițeri se va prezenta M. Sale Regelui.

Se vor da mai multe serbări în onoarea ofițerilor ruși.

Tot în chestia Brașovenilor!

Brașov, 2/14 Decembrie 1898.

I.

Organul consistorului din Sibiu, „Telegraful Român“, în numărul din 24 Nov. (6 Decembrie) a. c. reflectând la înmăsurile noastre în chestia școalelor din Brașov, publicate în „Tribuna Poporului“ și „Voința Națională“ din București, ne învinuiește și osândește din nou pentru ținuta noastră corectă în această afacere și apoi după obicei, continuă cu insinuațiuni tendențioase și neadevăruri strașnice la adresa noastră și a parochienilor dela biserica Sf. Adormiri, care trebuie respinse cu toată energia.

Să începem cu învinuirile!

Suntem inculpați mai întâiu: că pentru ca să ne putem „justifica în vedere atribuției înaintea celor neorientați în cauză, noi „am băgat în joc școalele din Brașov, care „absolut nimic nu au de a face cu procesul intentat.“

În tocmai ca în fabula: lupul și mielul!

Comitetul parochial dela Sf. Nicolae intenționează procesul statului român și subscie reclamațiunea înaintată tribunalului de Ilfov, adăgând la titlul comitetului parochial cuvintele: „reprezentând totodată și școalele române din Brașov.“

Noi protestăm contra acestui amestec al școalelor în chestia procesului. Telegrama noastră trimisă ziarelor de dincoace și dincolo de Carpați, începe cu cuvintele următoare: „Comitetul parochial dela Sf. Nicolae n'a putut intenta procesul guvernului și în numele școalelor, deoarece ce nu este singur proprietarul școalelor, ear' comuna bisericească din Brașov-Cetate ca proprietară a școalelor, nu a dat nimănui nici un mandat în chestiune.“

Organul consistorului s'a năpustit imediat cu furie asupra noastră.

Astăzi însă (24 Nov. Nr. 129) constată, că aserțiunea noastră, că în numele școalelor nime nu poate să dea în judecată statul român, fără procură în regulă din partea reprezentanților ambelor biserici com. proprietare nimeni n'a contestat o.

Mai face apoi o constatare și mai importantă: că „adaosul la titlul comitetului parochial ca cuvintele: „reprezentând totodată școalele române din Brașov“, l'au pus domniile advocați“, fiind că după cum eu drept cuvânt spunea „Teleg. Rom.“ (vezi Nr. 124)

„acești advocați din România nu s'au putut emancipa de patima de partid și de nou au aruncat această chestiune în valurile politice“. Din cauza aceasta acești advocați (d-nii Maiorescu, Discus și V. Lascar) la 29 Oct. a. c. au și publicat acțiunea înaintată la tribunalul de Ilfov prin zările din România, ceea-ce după noi, rău au făcut, pentru-că chiar atunci erau agitațiunile pentru alegerile comunale în toată țara.

Astăzi organul consistorial (Nr. 129) judeca pe advocați mai puțin aspru și în naivitatea sa ne dă alte motive pentru adaosul acesta: 3 variante una mai nostimă ca cealaltă: advocații au făcut adaosul sau „din nebagare de seamă în fuga „condemnatului“ sau „din esces de precauțiune“ sau „adaosul este superflu, deci numai din greșeală.“

Va să zică: Comitetul parochial dela Sf. Nicolae înaintea acțiunea la tribunalul de Ilfov, advocații adăgă la subscriere la titlul comitetului cuvintele reprezentând „totodată și școalele din Brașov“, „bagă astfel în joc“ aceste școale și renitenții, „Diamandi Manole și George B. Popp, care protestează contra a'estui amestec al școalelor, sunt culpabili ca au „băgat în joc“ școalele în chestia procesului.

Și asta se numește logică? Răsună teneția amice, se zice în latinește!

Mai face organul consistorial încă o prespostură observare și adică: greșala comisă de advocați, — după parerea noastră în complicitate cu comitetul parochial, — se poate „emenda“! La această observație facem și noi un adaos care nu este superflu; da, greșala se poate „emenda“ și credem că vați grăbit a o „emenda“, ceea-ce însă nu se poate „emenda“ nici decum, este blamabilul suferit de întreaga companie.

A doua învinuire!

„Diamandi Manole și George B. Popp prin pășirea în publicitate a Dnului lor, au scopul să zădărnicească procesul intentat statului român“.

Răspundm categorice că așa este! Voința noastră este că să nu ne săptăm la nici un bine din acest proces pentru școalele noastre; din contră avem deplină convingere, că renta școalelor va mai ușor asigurată pentru viitor prin săruințele și demersurile pe cale diplomatică ale prim-presidentialui guvernului român, dl D. Sturdza. Dl ministru Sturdza a fost ca dntăiu, care în fața senatului român a reținut, că statul român dăruiește o rentă bisericii Sf. Nicolae și școalelor din Brașov; Dl ministru Sturdza a declarat mai întâiu de la tribuna senatului, că va căuta să convingă guvernul maghiar, ca să sămită plata rentei; în fine tot Dl ministru Sturdza a declarat în senat: „ca nu prin judecată ei pe cale diplomatică voește să reguleze renta școalelor“ (vezi Monit. of. ceea-ce „Teleg. român“ și astăzi nu voește să recunoască.

Aceste declarațiuni „din partea unui bărbat de stat consumat le-a apreciat și ea de la consistoriu cu toată simpatia“, așa aflam din „Teleg. rom.“

Dar cu toată acestea au trebuit iurisprudenții din preajma consistorului să fie de altă părere și să se „obtrudă“, cum zice de sfătuitori mai procopșiți ai bărbatului de stat Sturdza „căci când ei s'au sărit în viața Dnului Sturdza intenționează procesul, pentru-că chestiunea aceasta numai prin săntință judecătorească se poate astfel lămpizi, ca guvernul din România să nu rămână răspunzător înaintea istoriei pentru eventualele restricțiuni ale dreptului de proprietate, care s'ar putea forța pe cale diplomatică. Arangerea chestiei pe cale diplomatică tot însă o umbră oarecare de bănuială pentru guvernul maghiar. Afacerea trebuie deci dată pe mâna justiției. „Fiat justitia, perat mundus. Ei feci ca și astăzi să mai nisuesc a pune bețe în roate, ca să împedecă cursul liber al justiției, fie ei de ori de unde ar fi nu să „amici ai școalelor noastre, ci sclavii patriei“ (vezi Teleg. rom. Nr. 124).

Eată deci verdictul celor dela consistoriu!

FORȚA „TRIBUNEI POPORULUI“

Ochii Madonei.

Novelă de H. Bücker.

(Urmare.)

„Acești ochi, acești ochi!“ Asemenea exclamații să auzea în expoziție și în tot locul unde domnea vre-un sentiment călduros și o adevărată cunoștință de artă. Nici un muritor nu putea avea a asemenea privire — aceasta era o privire uitată de lume, o privire de inger!

Și măestrul care a creat acest obiect de artă, al cărui nume era purtat din gură în gură?

El fugi din locul triumfului, el fugi dinaintea creațiunii sale! Pentru el era moartă figura admirată de toată lumea, aceea bucată de pânză zugrăvită — rezultatul penelului său, era o reflecție palidă a realității feraceătoare. Și totuși, el a zugrăvit-o cu tot sentimentul inimei sale — renumele pe care îl dorea cu atâta rivnă și pe care l'a resemperat cu pacea sufletului său — îi părea acum o vanitate.

Deși să stăpânea mult, totuși o putere

iresistibilă, îl atrăgea către idealul său viu unde doi ochi lipsiți de vedere, îi vorbiră cu atâta forță — fără a voi și fără a-și da seamă despre aceasta. Dar el nu voea să fie învins de farmecul lor — nu era peste putință!

El să duse la Valdau, abea stăpânindu-și mintea.

„Ce-i, norocosule?!“ așa îl salută amicul său.

„Din contră, Hugo, sunt unul dintr'e cei mai nefericiți — compătimente-mă!“

„Ce s'a întâmplat?!“

„Inima și mintea să luptă'n mine, pe viață și moarte. Vraja mării din povești m'a fermecat — deplange-mă!“

„Sărmanul meu prietin — fii bărbat!“

„Un verne sunt eu, călcăt în picioare, un nimenca. — Hugo, nu pot trăi fără ea — nu pot!“

„Vrei să te nefericești și să tragi cu tine în prăpastie și pe aceea ființă divină, care deja este lovită de soarte, atât de amarnic? Voi sunteți amândoi fără avere și gândeste-te — ea și'a pierdut vederea — prin armare creșterea ei, nu poate să corăspundă datorințelor unei econoame.“

„Nu mă gândesc la nimic alt-ceva, decât că, ea trebuie să fie a mea!“

„O căsnicie costă mai mult, decât ar pu-

tea câștiga un tiner artist; dacă femeia e sănătoasă tot mai merge -- înse așa --.“

„Voi munci pentru ea, ziua și noaptea.“

„Crezi tu, că sab asemenea condiții îți va încredința cantorul unicul său copil? El nu-și va da consiēmentul.“

„Trebuie să mi'l dea! Mă voi lupta cu o lume întreagă, numai ca să o pot avea!“

„Ești prea agitat Artur, linișteste-te mai întâi și'poi vom vorbi mai departe. Dacă te vei gândi mai serios asupra locului, vei recunoaște că va fi mai bine să renunți!“

„Aceasta o prevăd și eu“, răspuse pictorul cu ochii plini de lacrimi, „și tocmai aceasta e, ceea-ce îmi sfășie inima.“

„Și dacă ea nu vrea -- dacă ea te va refuza?“

„Dacă nu va voi ea?!“

„Ei, da -- ce-i atunci?“

„Ce-i atunci? — Eu n'am înțerebat-o încă, nu știu“, zise el cu o voce slabă.

Pe când cei doi amici avură această conversație mișcătoare, în același timp, Mari Schmid, frumoasa și nefericita copilă, ședea în chioscul de iasmin, cu inima palpitândă și cu ochii mari deschiși, asculta la tatăl ei, care îi citea din jurnal noutățile de artă, de la expoziția din residența. O

roșeață ușoară îi colora obrazii, de obicei palizi -- și o rază senină, o bucurie de mândrie îi ilumina fața. Dacă ar fi văzut Artur German în acest moment, în gaura ar fi căzut înaintea ei și ar fi adorat-o, ca pe o Madonă, ei ca pe un inger trântit firiu înconjurat de o lumină cerească.

Cantorul văzu raza de soare pe fața copilului său și o lacrimă de bucurie alunecă pe obrazii lui îmbrăzdați de durere.

În ziua următoare, când Mari condusă Caro își făcu preumblarea obicinuită, ea era foarte palidă, totuși să mai putea să servea pe fața ei, o urmă de fericire. Ea trebuia să învingă o luptă grea. — Un mistuitor să aprinse în inima ei — însă fletul ei cast, a avut atâta putere să lămpitolească — sfântă va arde dacă colo pe altarul inimei sale care îi va lumina întunecoasa cale a vieții.

(Va urma.)

AFACEREA DE LA BRAȘOV.

Discursul dlui D. Sturdza

Postit în ședința Senatului de la 23 Noembrie c. ca răspuns la întrebarea dlui Titu Maiorescu „asupra refuzului de a plăti bisericii sf. Nicolae și „gimnaziului din Brașov anuitatea ce li-se cuvine.“

(Urmare.)

Constituțunea face din instanțele judecătorești un corp independent. Când dl Maiorescu vrea să facă a depinde judecata unui proces intentat la Tribunal de un vot al Senatului, oare aceasta e conform constituției și în respectul ei? Astăzi face apel dl Maiorescu la această presiune a Senatului asupra justiției pentru biserica Sf. Nicolae din Brașov; mâne se va putea exercita o asemenea presiune în favoarea unui proces particular al unui cetățean oare-care.

Când dar d-sa s'a decis să facă procesul, trebuia să se mențină pe acel teren al procesului și să se înfațișeze la ziua judecătorești bine pregătit ca să-l apere, iar nu să ceară de la Senat ajutor, ca printr'un vot al său să-i dea o sentință, care să fie impusă Tribunalului.

Inuși d. Maiorescu a văzut cât este de greu a despărți în această afacere partea politică de partea procesuală; inuși d-sa a văzut cât ele se confundă una cu alta, și pentru ca să se apere dinainte de legitime observațiuni, inuși d-sa a declarat că va vorbi de proces decât dacă va fi provocat de guvern în cursul discuțiunii, firește pentru a se apăra. Nu este aceasta o ascundere după deget de o simplitate și de o naivitate în adevăr copilărești? — căci ori-cine vede că interpretarea pentru neplata rentei și procesul pentru neplata rentei unul și același lucru sunt. Cred deci că dimpreună cu mine toți v'ați mirat, cum poate un bărbat ca d. Maiorescu să se pună în asemenea pozițiune.

Dl Maiorescu nici că s'a putut de altminterlea ține de promisiunea dată, că nu va vorbi în proces, de care-ce ne-a explicat cele două chisoave vechi de fundațiune, precum și legile votate de adunările noastre legislative cu privire la renta bisericeii și școlii din Brașov. Ba ne-a adus ca dovadă și o scrisoare e venerabilului d-sale părinte. Mulți nu vor fi cunoscând această scrisoare: nici eu nu o cunosc, căci d'abia astăzi dl Maiorescu a scos o la lumină ca o probă documentată a drepturilor instituțiilor menționate. A mai adăugat că drepturile bisericeii Sf. Nicolae sunt drepturi din vechime, drepturi basate pe texte de legi noue călcate în picioare de mine și că acum e vorba a elucida cât valorează acele drepturi *ex aequo et bono*.

Nu sunt toate aceste preambulul vorbirii d-sale dinaintea tribunalului de Ilfov? Aș putea dar să-i răspund, pentru a întrebunța limbajul usitat la tribunale și curți, aș putea să răspund dlui Maiorescu printr'o fine de neprimire.

Dar' nu voi face întrebunțare de acest drept, ci voru răspunde în fondul și miezul chiar al chestiunii, nu ca să satisfac pe dl Maiorescu, ci pentru a lămuri o situațiune pe care d-sa și amicii d-sale se căznesc să o înurece.

Tejul dlui Maiorescu și al amicilor d-sale este personal. D sa vrea să ia biserica Sf. Nicolae din Brașov și să mi-o asvirle în cap. Dar' uită două lucruri: biserica este prea mare și prea grea pentru-ca să o poată ridica d-sa, și apoi d-sa nu și-a dat seama că eu stau în acea biserică, rugându-mă lui Dumnezeu să-mi ajute ca să nu mă abat de pe calea cea dreaptă. (Va urma).

Cătră alegătorii români din cercul electoral Radna.

Convocare.

Cetățeni! Din incidentul împlinirii celor 50 de ani de domnie a precubitudii noastre Monarch, datorință avem ca să ne arătăm și noi omagiile noastre respectuoase.

Tot așa trebuie să ne spionem cuvințele noastre în afacerile grave din comitat, ajuns la o atât de tristă celebritate, mai ales, că în sala comitatului, în urma atâtor sibiucii, suntem împedecați de a ne validita justele dorințe și drepturi cetățenești.

Drept aceea vă convocăm la o adunare poporală

în Soborșin pe ziua de 10/22 Dec. a. e. la 1 oră d. a. pe lângă următorul program:

1. Adresa omagială cătră Majestatea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif I. din prilegiul jubileului de 50 ani ai glorioasei Sale domnii.

2. Discutare asupra hotărârei congre-gației comitatense în privința aruncului de dare suplentară pentru furtul lui Krivány.

3. Chibznirea măsurilor de luat pentru a înfrâna abuzurile și volnicile organelor administrative ale comitatului preste tot și îndeosebi la alegerile municipale comitatense

Iosif Ognean preot; Theofil Văleanu preot; Andreiu Vățianu preot; Ioachim A. Turcu preot; Partenie Turcu preot; I. Russu Șirianu publicist; Romul Vățianu preot; Iosif Cloambes preot.

NOUTAȚI

Arad, 20 Decembrie n. 1898.

Ugron și „nația“. La adunarea poporală din Szentes, ținută Duminică, a fost invitat și Ugron. El nu s'a dus însă, ci a răspuns prin următoarele epistoală: „Și acum sunt tot de părerea, că inteligența noastră e stricată, ear' poporul e slab pentru luptele ce ar trebui să se poarte. Voiu rămâne deci și de aci încolo departe de luptele sterile ale vieții politice. Ugron“.

Păruială patriotică. Din Jászberény se scrie că alaltieri după ședința consiliului comunal primarul Török, căpitanul de poliție Almásy și alți doi slujbași au luat la bătaie pe fostul primar Konesek, căruia după obicei ungurese, i-au spart temnicie (siaposan) capul! Bravo cavaleri!

Altă osândă. Un ziar local ocupându-se de Români, scrie între altele: „Inregistrăm cu deosebită părere de bine că Români mari deocamdată tac.“ Români acestia „m ri“ se înțelege, sunt cei cari fac ei șgomot destul de mare, na însă în contra Ungurilor, ci de septămâni de zile lovesc tot în Români! Laudele aceste maghiare sunt o meritată osândă!

Gazetărie nu glumă! Eată cum începe, „Tribuna“ articolul său de fond dela 5/17 c: „Multe fapteuri antinaționale, de lextremă gravitate, a săvîrsit în micimea sa de suflet și în îngustimea sa de vederi, marele patriot și bărbat de stat“ dl Dimitrie Sturdza.

„Brau prea suficiente acele fapteuri odioase — pentru-ca numele acesta să fie cu fiori amintit de obște română contemporană, ear' urmașii nostri să-l pomenească numai cu groază și blăstăm...“

„Dar' nu erau suficiente pentru omul-desastru și nu erau suficiente pentru acei neîmpăcârți dușmani ai neamului românesc, în al căror serviciu dl D. Sturdza s'a angajat și se menține angajat, de voc de nevoe. Trebuia încă o fapteuri antinațională odioasă, trebuia încă o catastrofă incalculabilă. Trebuiau și s'a făcut. Consumatum est...“

Ear al douisprezece articol (dela 6/18 c.) scriș pe tema asta și-l termină:

„Ei, după atâtea fapteuri nenorocite, după atâtea deliete strigătoare, mai poate spune cineva că dl Sturdza nu i culpabil, odios de culpabil, în chestiunea școlaelor din Brașov? ...“

„Văzând felul cum „combate“ „Tribuna“, ne-a venit în minte o cronică pe care ara citit-o în „Foaia Populară“ din București. O dam mai la vale:

Nae. — Ce mai faci dragă Dedule?
Dedu. — bine.
Nae. — Dar ce ai de ești așa de preacupat?
Dedu. — Nam nimic, — ... idiotule, — tâmpitule, — miserabile, — obraznicule...
Nae. — Dar ce te-a apucat, nenisorule?
Dedu. — Infamule, caraghiosule, stupidule, vito...
Nae. — Ce ai frate? Ia sfârșește-o...
Dedu. — Infectule, pungașule, săcăturo...
Nae. — Ce, ai înebunit?
Dedu. — Eu?... Pungașule, lașule, ticălosule, om de nimic...
Nae. — O! Dar începi să mă scoți din sărite... Pungaș ești tu.
Dedu. — Nu te supăra... dobitoceule, măgarule...
Nae. — A... Am prea mare răbdare în, te rog, să nu prea mă încerci...

Dedu. — Taci din gură, banditul, asa sinule, porcule...
Nae. — Mi-am eșit din pepeni. Dacă mai spui o vorbă te plesnesc de-ți sar măselele.

Dedu. — Liniștește-te, dragă nene Nae, n'am avut nici gândul să te insult.

Nae. — Apoi, ce faci de un sfert de ceas?

Dedu. — Repet.

Nae. — Ce?

Dedu. — Mă exersez mai bine.

Nae. — La ce?

Dedu. — Pentru noua mea funcțiune. Intru mâine ca redactor-politic la o gazetă cotidiană.

Incontestabil, că Dedu al „Tribunei“ este Dedu pe care revista bucureșteană ni-l prezintă mai sus.

Furie patriotică. Sub titlu „Hazaarulok“ ziarele locale varsă foc și pară împotriva (trădători de patrie) Românilor atât pentru-că s'a convocat adunarea de la Soborșin, cât și pentru știrea că dr. Lueger a răspuns celor ce i-s'au comunicat din partea redacțiunii noastre. Mai curios e faptul, că deși unul din cele cinci ziare locale maghiare fi numără pe Români gr. catolici între patrioții lui, pe d. dr. V. Lucaciul îl injură țeapăn.

O vizită la institutul Otteteleșanu. În numărul ultim al „Familiei“ cetim următoarele: „Dl Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor coroanei în România și membru al Academiei Române, a pofit în săptămâna trecută pe directorul revistei noastre, care tocmai se afla în București, să facă împreună o excursiune până la comuna Măgurele, spre a visita institutul de fete Otteteleșanu, pus sub auspiciile Academiei Române și dirijat de o comisiune în frunte cu dsa. Fiind timpul foarte priincios, excursiunea a reușit prea bine. La sosire, toate elevele, dimpreună cu profesoarele, cu directorul și directoara, dl și dna Slavici au făcut o primire foarte călduroasă. Apoi a urmat vizitarea întregului institut, care e așezet în trei edificii mari. Cel mai imosant, fostul castel al boerului Otteteleșanu, conține trei clase. Un edificiu deosebit s'a făcut pentru classa a patra și al-tul pentru a cincia. Arangiamentul și ordinea sunt de model. Fetele, al căror numer se urecă la 75, se cresc dându-li-se atât instrucțiune intelectuală cât și educațiune casnică. Ele îndeplinesc toate lucrurile, căci în institut nu sunt decât două servitoare. După un dejun, gătit și servit de ale, s'a făcut în sala nouă o producțiune declamatorie-musicală și de cântări chorale, în urmă s'a dansat. Toate acestea au lăsat impresiunea cea mai bună“.

Adunare de alegători Români s'a ținut Duminica trecută în Cernăuți. Adunarea s'a ținut cu scop de a pregăti alegătorii în fața alegerilor comunale ale Cernăuțului.

ULTIME ȘTIRI

Cernăuți, 6/18 Dec.

După cum vestește „Patria“, Dieta ducatului Bucovina va fi convocată pe 28 Dec. Sesiunea cea nouă va fi de deosebită importanță pentru-că M. Sa Imp. transmite Dietei un mesaj răspuns la adresa omagială a Dietei în care răspuns vor fi atinse și chestiuni actuale politice și se crede că un pasagiu se va referi la largirea cercului de competență a Dietei.

România și Rusia.

Budapesta, 20 Decembrie.

„Agenția Română“ atrage atențiunea asupra unui articol apărut în „L'Indépendance Roumaine“ cu ocazia onomasticeii împăratului Rusiei. În acest articol se pomenește de meritele împăratului Nicolae II și se expune, că politica urmată de imperiul rus în Orient conglăsuște cu politica română și oferă României mijloacele unei desvoltări pacifice. Guvernul român este recunosător și nu va uita dovezile cele multe de amicitie ce le-a dat împăratul rus României. Cu ocazia onomasticeii lui toți Români se unesc în urări pentru fericirea țarului și domnia sa glorioasă. La Te-Deumul servit a luat parte gen. Vlădescu, care reprezenta pe Regele și toți ministri, în frunte cu dl D. Sturdza.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu.

asupra Dui Sturdza, care a cutezat să alta părere în chestia rentei și n'a bărășit parca Dlor „că judecata să fie“! Sturdza și cei care-l susțin nu sunt amici școlaelor, ci sclavii patimilor.

Să nu se creadă însă, că argumentațiune grozavă, care am citat-o, ar fi fost ade-văratul motiv pentru intentarea procesului. Negr. rom. ne spune, la alt loc (vezi Nr. 11) ce a îndemnat pe cei dela Sf. Nicolae, să dea plenipotență în acest scop celor advocați.

Dl prim ministru D. Sturdza a fost atât loial să se declare în fața senatului ca „libitor“ al bisericeii Sf. Nicolae și al școlaelor din Brașov. A fost de ajuns pentru-ca „meditorul“ îngămfat din Brașov — un om caracteristic al Brașovenilor din mahalaua Școlaelor — să și piarză răbdarea, după ce a așteptat o jumătate de an dela angajamentul solemn ce'l luase dl prim-ministru dl Sturdza în parlamentul României să-și poată achita datoria cătră biserica Sf. Nicolae (Telegr. Nr. 124).

„Sinodal parochial al bisericeii Sf. Nicolae enunțase încă în 23 Maiu a. c. validitatea drepturilor sale, fie în calea procesului, fie în cale diplomatică“ și tinerii administratori, înarmați cu toate chisoavele, căpătaseră de la sinod însărcinarea „să luate a se informa care din aceste două căi este mai favorabilă cauzei?“ (Telegr. Nr. 123.)

„Fiat justitia, percat mundus“ trimbița-se consistoriul prin Telegraful rom. (Nr. 120). Fiat justitia zicea guvernul ungurese, eu vă dau tot concursul meu pe cale diplomatică. Fiat justitia, percat mundus îi sfătuiau și celebrii advocați, dar' grăbiti cu procura până la 29 Oct. căci sunt algerile comunale.

Fiat justitia, percat mundus, și au zis și tinerii administratori și s'au pus la lucru să prepare procura în regula „în acest scop, celebriilor advocați Tit Maiorescu, Vasilie Lascar, ambii foști ministri și C. Disescu.“

Dar' mai puțin esperți în viclesugurile celor de la consistoriu, au dat de jecdei neașteptate.

Calea dreaptă este, credeau și ei, să arăte și sinodului bisericeii lor, care în 17/29 Mai 1898 între multe alte lucruri hotărîse „două alternative: sau calea diplomatică, sau calea procesuală.“ „Că s'a ivit necesitatea să dea în judecată statul român. Astfel s'a sfătuit măritul consistoriu, astfel s'a sfătuit părintescul guvern ungurese și tot astfel iau sfătuit chiar și celebrii advocați.

În acest scop s'a ținut sinodul la 25 Octombrie. Cetitorii noștri știu, ce sa întâmplat în acest sinod. De astădată n'au fost „unanimitate, entusiasm și vii aplause, ci gălgăie, larmă și aspre controverse, astfel în cât președintele „voind a scuti stântă biserica de scandal a disolvat sinodul.“ (Telegr. rom. 124).

Acesta a fost celebrul sinod, așa numit „de complementă“ convocat din „eșec de precauțiune față de o ținută eventuală ostilă a guvernului din România.“ (Telegr. Nr. 129).

Hotărîre pentru intentarea procesului nu s'a putut lua. Comitetul parochial era de credință, că plenipotență nu se poate da fără împuternicire din partea sinodului. „Pătimășii“ de advocați zoriau procura, căci la 29 Oct. trebuia publicată reclamația Bis. Sft. Nicolae prin ziare „căci alegerile comunale erau în toial lor.“ Vin și telegramele noastre, prin care contestăm legalitatea procurii și protestăm contra „băgării în joc“ a școlaelor, — vorba „Telegrafului“.

Zăpăceala și confuzia este nespūsă la cei cu: fiat justitia.

Se găsește atunci la părintescul consistoriu un viclean, om versat în toate șiretlicurile și toate apucăturile și trezește la cap pe năvii administratori de la Biserica Sft. Nicolae. „Nu este trebuință“, le spune prin canalul „Telegr. rom.“ „de sinod nou parochial pentru darea în judecată a statului român, pentru-că există deja concludsi din 17/29 Maiu a. c.“ cu cele două alternative. „Noi consistoriul l'am aprobat“ și ceea ce aproabă consistorul este bun și primit și legalitatea procurii este incontestabilă. N'aveți lipsă de procură „emendată“ greșelile, „emendată“ tot, ori voi, ori noi, ori advocații voștri.

Și cei de la Sft. Nicolae au uitat gălgăie și scandalul din sinodul de complementă și și-au adus aminte de unanimitatea, entusiasmul și freneticele aplause din Maiu și și-au zis: Drept au cei dela consistoriu. Avem procura în regulă! Fiat justitia, percat mundus! Acesta este istoricul faimosului proces intentat de biserica Sf. Nicolae în contra statului român, alcătuit din citate școase din articolele „Telegrafului român“.

Diamandî Manole. G. B. Popp.

Bibliografie

Gramatica română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad, 1898. Editura autorului. Prețul: 60 cr. v. a. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului“.

*

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

*

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Maco-vișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“, Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“, Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene“, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1858

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până a 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

Bibliografie. Gramatica română pentru școlile primare. de profesorul Ioan Petran Partea I. Proposițiunea simplă curată. Cartea a apărut în editura autooului în Arad. Prețul unui exemplar 15 cr. v. a.

A apărut: „A fugi!“ Polea francaise pentru piano, de Sext Camil Negrea.

Venitul curat e destinat pentru augmentarea fundațiunei „Leontina F. Negruțiu“, a cărei menire este: prevederea cu cărți și recuise de școală a elevelor române mai sărace și mai vrednice prin purtare și progres, cari frecventează școala de fetițe română din Blaș. Prețul unui exemplar: 25 cr.—50 bani.

Se poate procura trimițând înainte prețul plus 5 cr. — 10 bani pentru porto, de la: Tipografia Seminarului gr. cat. Blaș, (Balázsfalva.)

4131 sz.
1898 kig.

Knéz község elöljárótól.

Árverési hirdetés.

Az alulírott községi előljároság ezzenel közhírré teszi, miszerint a Knéz község határában levő vizekben gyakorolható halászati jog 1899 évi január hó 1-jétől számítandó egy évi időtartamra 1898 évi december hó 22-én d. e. 10 órakor Knézen, a község házában tartandó nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Megjegyztetik, hogy a kikiáltási ár 800 frt, és hogy árverelő 200 frt. ovadékot kötelesek letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyek szintén a kikötött 200 frt ovadék csatlása mellett nyújtandók be az árverés megkezdése előtt.

Az árverési feltételek az alulírott előljároságtól tudhatók meg.

Kelt Knézen, 1898 December 14-én

Kaszka Sándor
jegyző

2—2 253

Ungurian Zsiva
h. bíró.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian
cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente
NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.



Tipografia „Tribuna Poporului“

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre etc

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.